Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0181

Effekterna av genomförandet av direktiv 2014/89/EU om havsplanering för fisket i utvalda fångst- och havsområden

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2026 om effekterna av genomförandet av direktiv 2014/89/EU om havsplanering för fisket i utvalda fångst- och havsområden (2024/2126(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU av den 23 juli 2014 om upprättandet av en ram för havsplanering[1] (havsplaneringsdirektivet),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (ramdirektivet om en marin strategi)[2],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG[3] (förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1139 av den 7 juli 2021 om Europeiska havs-, fiskeri- och

---

1 EUT L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj.
2 EUT L 164, 25.6.2008, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
3 EUT L 354, 28.12.2013, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.

vattenbruksfonden och om ändring av förordning (EU) 2017/1004[4],

– med beaktande av rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter[5] (habitatdirektivet),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar[6] (fågeldirektivet),

– med beaktande av kommissionens rapport av den 3 maj 2022 om framstegen i genomförandet av direktiv 2014/89/EU om upprättandet av en ram för havsplanering (COM(2022)0185),

– med beaktande av EU-lagstiftning om kvalitet på vatten och bekämpning av föroreningar (vattenramdirektivet[7], direktiv 2008/105/EG[8], direktiv (EU) 2024/3019[9], direktiv 91/676/EEG[10],

---

4 EUT L 247, 13.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.

5 EUT L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.

6 EUT L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.

7 Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

8 Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG (EUT L 348, 24.12.2008, s. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj).

9 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/3019 av den 27 november 2024 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (EUT L, 2024/3019, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj).

10 Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (EGT L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

direktiv 2005/35/EG[11] och förordning (EG) nr 1907/2006[12]),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 *EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2030: Ge naturen större plats i våra liv* (COM(2020)0380) och av parlamentets resolution av den 9 juni 2021 om detta meddelande[13],

– med beaktande av uppförandekoden för ansvarsfullt fiske från 1995 från Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO), särskilt artikel 10,

– med beaktande av FAO:s frivilliga riktlinjer för säkerställande av ett hållbart småskaligt fiske i förbindelse med tryggad livsmedelsförsörjning och fattigdomsutrotning,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 juni 2025 *Den europeiska världshavspakten* (COM(2025)0281),

– med beaktande av sin resolution av den 7 juli 2021 om inverkan på fiskerisektorn av havsbaserade vindkraftsparker och andra system för förnybar energi[14],

– med beaktande av sin resolution av den 6 oktober 2022 om nya impulser för världshaven: stärkande av världshavsförvaltningen och den biologiska mångfalden[15],

– med beaktande av sin resolution av den 9 maj 2023 om gemensam fiskeriförvaltning i EU och fiskerisektorns bidrag till genomförandet av förvaltningsåtgärder[16],

– med beaktande av sin resolution av den 18 januari 2024 om nuläget i

---

11 Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/35/EG av den 7 september 2005 om föroreningar förorsakade av fartyg och införandet av sanktioner för överträdelser (EUT L 255, 30.9.2005, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/35/oj).

12 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) och om inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

13 Europaparlamentets resolution av den 9 juni 2021 om EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030: Ge naturen större plats i våra liv (EUT C 67, 8.2.2022, s. 25).

14 EUT C 99, 1.3.2022, s. 88.

15 EUT C 132, 14.4.2023, s. 106.

16 EUT C, C/2023/1060, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1060/oj.

genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken och framtidsutsikterna[17],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 maj 2021 *Strategiska riktlinjer för ett mer hållbart och konkurrenskraftigt vattenbruk i EU för perioden 2021–2030* (COM(2021)0236),

– med beaktande av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar (SWD(2025)0003) som åtföljer rapporten från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om kommissionens bedömning av medlemsstaternas åtgärdsprogram så som de uppdaterats i enlighet med artikel 17 i ramdirektivet om en marin strategi (2008/56/EG),

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 25/2023 *EU:s vattenbrukspolitik – Stagnerande produktion och oklara resultat trots ökat EU-stöd*,

– med beaktande av briefingdokumentet *Fisheries in Maritime Spatial Planning* (Fiske och fysisk planering i kust- och havsområden), som parlamentets generaldirektorat för parlamentarisk utredning och analys offentliggjorde i oktober 2025,

– med beaktande av studien *Implementation of the Maritime Spatial Planning Directive: Impact on Fisheries in Selected Fishing Areas and Sea Basins* (Genomförandet av havsplaneringsdirektivet: Effekterna för fisket i utvalda fångst- och havsområden), som parlamentets generaldirektorat för parlamentarisk utredning och analys offentliggjorde i december 2025,

– med beaktande av det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald från 2022,

– med beaktande av rapporten från september 2019 från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar *Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate* (särskild rapport om havet och kryosfären i ett förändrat klimat),

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

– med beaktande av betänkandet från fiskeriutskottet (A10-0120/2026), och av följande skäl:

A. Ökad konkurrens om tillträde till havsområdet från olika verksamheter och sektorer, såsom fiske, vattenbruk, sjötransport,

---

17 EUT C, C/2024/5734, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

sjöfart, havsbaserad förnybar energi, naturskydd, skydd av det marina kulturarvet, kustturism, fritidsaktiviteter, insatser för att utvinna och bortskaffa sediment från havsbotten genom muddring, användning av undervattenskablar och rörledningar eller försvar, leder till större kumulativa påfrestningar på marina ekosystem samt ökade konflikter om användningen av havsområdet, vilket förstärks av institutionell och administrativ fragmentering.

B. Fiske och vattenbruk är strategiska sektorer för EU:s säkerhet och suveränitet, särskilt när det gäller livsmedelstrygghet och maritim suveränitet, och bidrar till konkurrenskraft och kustsamhällens motståndskraft. EU:s fiskeriprodukter är hälsosamma och ofta närproducerade livsmedel som hör till de bästa alternativen när det gäller låga växthusgasutsläpp i förhållande till mängden ätligt animaliskt protein. Dessa sektorers strategiska värde bör därför vederbörligen erkännas i havsplaneringen.

C. Under 2022 minskade EU:s självförsörjning när det gäller fisk och skaldjur till 37,5 % och omkring 80 % av den fisk och de skaldjur som konsumerades i EU importerades, vilket skapar ett strukturellt beroende av externa källor och försvagar EU:s livsmedelssuveränitet. Samtidigt har EU:s fiskeflotta krympt avsevärt under det senaste årtiondet och är nu mer än 13 % mindre än 2014. Sammantaget med den ökande konkurrensen om användningen av havsområdet äventyrar denna minskning fiskerisektorns ekonomiska bärkraft, generationsskiftet och flottans kapacitet att bidra till EU:s livsmedelstrygghet. Därför är det mycket viktigt att garantera tillräcklig, balanserad och förutsägbar tillgång till havsområdet för att utveckla ett konkurrenskraftig EU-fiske, såsom konstateras i den europeiska världshavspakten.

D. Ett föränderligt geopolitiskt sammanhang och ökande spänningar skulle kunna leda till en ökad militär användning av havsområdet. Havsplaneringen måste beakta försvars- och säkerhetsrelaterade verksamheter och insatser, såsom övervakning av exklusiva ekonomiska zoner, skydd av sjöfartshandel, gemensamma militärövningar, bekämpning av olaglig handel, minröjning, bekämpning av piratverksamhet samt luft- och satellitövervakning, och hur dessa samspelar med ekonomisk verksamhet som har anknytning till havet och den marina miljön.

E. Europeiska revisionsrätten pekade i sin särskilda rapport 22/2023 om havsbaserad förnybar energi i EU på risken för förlorade arbetstillfällen inom fiskerisektorn. I rapporten framhölls bristen på kvantifiering av de viktigaste ekonomiska effekterna på fisket till följd av utvecklingen av havsbaserad förnybar energi och konstaterades att de potentiella negativa konsekvenserna av utvecklingen av havsbaserad förnybar energi för fiskerisektorn bör identifieras och hanteras bättre. I rapporten noterades också att en förbättrad fiskpopulation i större skala är osäker, men att vissa

ökningar av fisktätheten i områden för havsbaserad förnybar energi har observerats, vilket tyder på potentiella fördelar för fiskare och fiske.

F. EU har fastställt ett rättsligt bindande mål om att genomföra effektiva och arealbaserade återställande åtgärder i minst 20 % av sitt havsområde senast 2030.

G. EU har åtagit sig att skydda minst 30 % av sitt havsområde senast 2030.

H. Havsplaneringsdirektivet fastställer en gemensam ram för hur medlemsstaterna ska organisera användningen av sina marina vatten och syftar till att främja en hållbar utveckling av och tillväxt i den blå ekonomin och till att minska konflikter mellan sektorer, utan att i sig införa nya sektorsspecifika skyldigheter. Direktivet tenderar att främja en utvidgning av kapitalintensiv och geografiskt exklusiv ekonomisk verksamhet, vilket skulle kunna marginalisera traditionell, rörlig och kollektiv användning av havet, särskilt fiske.

I. EU har tillhandahållit en ram för havsplanering, inbegripet mekanismer för gränsöverskridande samarbete. Kustmedlemsstaterna ansvarar för att anta planer inom ramen, inbegripet att utforma och fastställa formatet för och innehållet i sådana planer, i linje med sin administrativa tradition, och fördela havsområdet till olika verksamheter respektive användningsområden.

J. Havsplaneringsdirektivet bidrar till miljöskyddet genom att främja en hållbar användning av havsområdet och havsresurserna och kräver att att medlemsstaterna ska tillämpa en ekosystembaserad strategi. Det syftar till att säkerställa en effektiv balans mellan miljömässiga, sociala och ekonomiska mål, utan att systematiskt underordna traditionella verksamheter i förhållande till andra.

K. Havsplaneringsdirektivet är nära kopplat till genomförandet av annan EU-lagstiftning, såsom ramdirektivet om en marin strategi, förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken, habitatdirektivet, fågeldirektivet, samt ramdirektivet för vatten. Det är också kopplat till rättsligt och icke rättsligt bindande politiska åtaganden, såsom det globala Kunming-Montreal-ramverket för biologisk mångfald.

L. Efter antagandet av havsplaneringsdirektivet var de 22 medlemsstater som har en kustlinje skyldiga att utse behöriga myndigheter senast 2016 och anta nationella havsplaner för sina marina vatten senast den 31 mars 2021. Åtta medlemsstater respekterade inte denna tidsfrist.

M. 20 av de 22 medlemsstater som har en kustlinje har hittills antagit havsplaner, och flera håller nu på att se över dem.

N. Vid utarbetandet av fysisk havsplaner måste medlemsstaterna beakta miljömässiga, ekonomiska, sociala och säkerhetsrelaterade aspekter, samspelet mellan land och hav samt gränsöverskridande samarbete, och säkerställa ett tidigt, kontinuerligt och effektivt deltagande av alla berörda parter, inbegripet fiskare och skaldjurssamlare och deras representativa organisationer samt samhällen i de yttersta randområdena, genom en nedifrån-och-upp-strategi och under hela beslutsprocessen, och säkerställa att detta deltagande är lämpligt, meningsfullt och inte begränsat till endast en rådgivande roll.

O. Graden av genomförande av havsplaneringsdirektivet varierar avsevärt från en medlemsstat till en annan på grund av skillnader i administrativa strukturer och styrningsstrukturer, från lokala till mer centraliserade system. Effekterna av havsplaneringen varierar kraftigt mellan olika havsområden och territorier, och vissa kustregioner har en ökad koncentration av rumsliga begränsningar och konkurrerande verksamheter, vilket förvärrar de territoriella obalanserna inom EU.

P. Medlemsstaterna måste samordna sina planer med relevanta medlemsstater och samarbeta med myndigheter i länder utanför EU i den aktuella marina regionen. Med tanke på skillnaderna mellan olika marina regioner eller delregioner och kustområden anses inte en universallösning vara lämplig för sådant samarbete.

Q. Havsplanerna varierar kraftigt i fråga om karaktär och innehåll, eftersom havsplaneringsdirektivet inte innehåller några detaljerade bindande kriterier för planerna och ger medlemsstaterna betydande flexibilitet när det gäller genomförandet och den detaljerade utformningen av planerna.

R. Det finns ett stort behov av havsplanering i områden med hög koncentration av verksamhet och ett begränsat havsområde, såsom Engelska kanalen, Östersjön och Medelhavet.

S. Havsplanering skulle stödja EU:s territoriella sammanhållning i enlighet med artikel 174 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Fiske och vattenbruk utgör inte bara ekonomiska verksamheter utan spelar en grundläggande social roll för att trygga försörjningsmöjligheterna, upprätthålla sysselsättningen och bevara den sociala och kulturella strukturen i kust- och ösamhällen, särskilt i perifera områden och de yttersta randområdena.

T. Fiskeri- och vattenbrukssektorerna står inför flera utmaningar, såsom trycket från det försämrade tillståndet för marina ekosystem och det ojämna genomförandet av marina bevarandeåtgärder och trycket från framväxande sektorer inom den blå ekonomin, såsom havsbaserad förnybar energi.

U. Väl förvaltade och effektivt skyddade nätverk av ekologiskt

sammankopplade marina skyddsområden är ett viktigt verktyg för att bevara den marina biologiska mångfalden och kan bidra till långsiktiga vinster genom återhämtning av bestånden, spridning till angränsande områden och resiliens för kustekonomierna, men deras effektivitet och sociala acceptans beror på hur de utformas, förvaltas och samordnas med hållbar fiskeverksamhet, särskilt genom differentierade strategier som bygger på vetenskapliga data och deltagande av alla berörda parter, inbegripet fiskare och kustsamhällen.

V. Havsbaserad förnybar energi är endast hållbar om den inte inverkar negativt på miljön eller på den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen, särskilt i regioner som är beroende av fisket.

W. Det är medlemsstaterna själva som beslutar om sin nationella energimix och energiteknik.

X. Den ökande förlusten av fångstområden leder till att fiskeverksamheten flyttas, att trycket på fiske och konkurrensen mellan flottorna ökar och att vissa segment som inte kan omlokalisera sin verksamhet försvinner, särskilt inom det småskaliga fisket, inbegripet fiskare som fiskar utan fartyg, såsom skaldjurssamlare. Detta påverkar också den sociala sammanhållningen, sysselsättningen och spridningen av maritima traditioner.

Y. I enlighet med den gemensamma fiskeripolitiken får medlemsstaterna begränsa tillträdet till fiske inom en zon på 12 sjömil från deras kust, och för de yttersta randområdena inom 100 sjömil, till fiskefartyg som traditionellt fiskar i dessa vatten från hamnar vid den angränsande kusten.

Z. Havs- och kustområden drabbas av konsekvenserna av klimatförändringar och föroreningar, särskilt kemiska sådana, och marint skräp och avfall från land, som också påverkar verksamheter med anknytning till havet, den marina biologiska mångfalden och fiske- och vattenbruksresurserna.

AA. Förenade kungarikets utträde ur EU och följderna av brexit har i grunden förändrat den rumsliga, ekonomiska och fiskerirelaterade balansen i flera havsområden, särskilt Engelska kanalen, Nordsjön och västliga vatten, vilket har lett till en ökad koncentration av EU:s fiske till mindre havsområden.

AB. Yrkesverksamma på sjön, såsom fiskare, kan utsättas för vissa risker eller faror i anslutning till fartygssäkerhet eller exponering för vissa typer av olaglig handel längs sjöfartsleder, till exempel olaglig narkotikahandel.

AC. Arbetstagare inom fiskeri- och vattenbrukssektorerna bör åtnjuta säkra, rättvisa och anständiga arbetsvillkor och tillräckligt socialt

skydd. Beslut om havsplanering kan ha en direkt inverkan på dessa yrkesutövares säkerhet, inkomster och arbetsvillkor.

AD. Många av havsplanerna omfattar endast havsområden och inbegriper inte samspelet mellan land och hav och i synnerhet landbaserade föroreningars effekter på de marina ekosystemen.

AE. Genomförandet av en ekosystembaserad strategi är otillräckligt eller saknas, eftersom många medlemsstater har svårt att tillämpa den i praktiken och anpassa kraven i havsplaneringsdirektivet till kraven i annan lagstiftning, såsom förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken eller ramdirektivet om en marin strategi.

AF. Medlemsstaterna har ännu inte uppnått målet i ramdirektivet om en marin strategi om god miljöstatus för Europas hav senast 2020.

AG. Datainsamling, datatransparens, datatillgänglighet, dataharmonisering och databearbetning inom rimliga tidsfrister är avgörande för att fastställa hur fiske och vattenbruk inkluderas i havsplaneringen. Det saknas uttömmande data om de exklusiva ekonomiska zonerna och det är svårt att integrera data från olika sektorer och att få in data från de nationella myndigheterna. Tilldelningen av medel till denna typ av datainsamlingsverksamhet skulle kunna förbättras.

Genomförandet av havsplaneringsdirektivet och dess inverkan på fiske och vattenbruk

1. Europaparlamentet betonar att havsplaneringsdirektivet visserligen utgör en relevant sektorsövergripande ram för samarbete, men att det har genomförts ojämnt i olika i medlemsstater.

2. Europaparlamentet välkomnar att vissa medlemsstater har kommit långt i genomförandet av havsplaneringsdirektivet, med integrerade nationella strategier, särskilda organ och handlingsplaner för havsområden.

3. Europaparlamentet konstaterar att havsplaner är rättsligt bindande i vissa medlemsstater och inte bindande och mer rådgivande i andra. Parlamentet betonar att genomförandet i medlemsstaterna ofta hindras av institutionell segmentering, fragmenterad styrning, otillräckliga rättsliga mekanismer eller brist på ekonomiska eller mänskliga resurser avsatta för dessa mekanismer och tillgången till dem, särskilt genom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden för lokala aktionsgrupper för fiske och vattenbruk.

4. Europaparlamentet framhåller att havsplanering bör inbegripa en kartläggning av problem och möjligheter, insamling av planeringsdata, beslutsfattande och genomförande, och att man, som en del av denna planering, bör ägna fiske och vattenbruk särskild uppmärksamhet.

5. Europaparlamentet betonar att genomförandet av och effektiviteten hos havsplaneringen varierar kraftigt mellan EU:s havsregioner, där vissa regioner, såsom Östersjön eller Nordsjön, till stor del omfattas av havsplaner, medan andra, såsom Medelhavet, i avsevärt mindre utsträckning omfattas av planering.

6. Europaparlamentet välkomnar Nordsjöinitiativet, som sammanför medlemsstater och länder utanför EU i syfte att uppnå större anpassning och samordning av havsplaner.

7. Europaparlamentet betonar att gränsöverskridande initiativ fortfarande är begränsade och att effektiv samordning saknas, vilket hämmar insatserna för att ta itu med gemensamma utmaningar i sammankopplade marina regioner. Parlamentet beklagar djupt svårigheterna när det gäller samarbete på området för havsplanering mellan medlemsstater och länder utanför EU, särskilt angränsande kuststater.

8. Europaparlamentet framhåller den inverkan som brexit har haft på havsplaneringen, särskilt utvecklingen av marina skyddsområden och havsbaserad förnybar energi, men även annan verksamhet såsom täta sjötransporter och kustturism. Parlamentet betonar att dessa ändringar har lett till att EU:s fiskeflotta har utestängts från många fiskeområden i brittiska vatten och behövt flytta fiskeansträngningen till Nordsjön och Engelska kanalen, där det nu råder ett högt fisketryck, och att detta har varit skadligt för EU:s fiske. Parlamentet begär att havsplaneringen i dessa områden systematiskt införlivar dessa element.

9. Europaparlamentet betonar behovet av samordning mellan medlemsstaterna och med Förenade kungariket för att uppnå en effektiv och rättvis förvaltning av havsområdet och därmed minska de många nyttjandekonflikterna, med beaktande av de olika verksamheternas ekonomiska, sociala och miljömässiga dimension. Parlamentet påminner i detta sammanhang om skyldigheten att samarbeta över gränserna enligt FN:s havsrättskonvention, särskilt artiklarna 7 och 8. Parlamentet efterlyser i synnerhet ett verkligt samråd med Förenade kungariket och Kanalöarna om förvaltningsåtgärder i marina skyddsområden, som beaktar de socioekonomiska konsekvenserna för EU:s fiskare.

10. Europaparlamentet understryker att den ökande spridningen av plattformar för havsbaserad energi och annan liknande infrastruktur, i synnerhet i Medelhavsområdet, innebär att det utrymme som är

tillgängligt för fiske avsevärt krymper, vilket begränsar det traditionella tillträdet till fångstområden och bidrar till en fragmentering av havsområdet. Parlamentet konstaterar att medlemsstaterna visserligen ansvarar för att besluta om användningen av infrastruktur i dessa områden, men att deras beslut har en direkt inverkan på användningen av traditionella fångstområden och därför måste integreras i havsplaneringsprocesserna på ett konsekvent sätt. Parlamentet konstaterar att utvecklingen av havsturismen också påverkar fiskeverksamheten i havsområdet.

11. Europaparlamentet framhåller särdragen hos Adriatiska havet, som är ett halvslutet och mycket känsligt havsområde som utsätts för kumulativa påfrestningar från fiske, vattenbruk, sjöfart, turism och utveckling av kustområden. Parlamentet betonar att dessa påfrestningar kräver ett förstärkt koncept för havsplanering som fokuserar på havsområdet och den gränsöverskridande aspekten. Parlamentet uppmanar kommissionen och de berörda medlemsstaterna att, i samarbete med de grannländer utanför EU som har en kust mot Adriatiska havet, stärka samordningen, datadelningen och de gemensamma förvaltningsmekanismerna i Adriatiska havet. Parlamentet understryker det småskaliga fiskets och kustfiskets betydelse för havsområdet och vikten av att de integreras i havsplaneringen, i syfte att skydda dess ekonomiska bärkraft och kulturarv.

12. Europaparlamentet betonar att Östersjön kännetecknas av särskilda förhållanden, bland annat det faktum att det är ett innanhav, den höga koncentrationen av olika typer av ekonomisk verksamhet, såsom fiskeri, sjötransporter och utveckling av havsbaserad förnybar energi, och sårbarheten hos dess ekosystem. Parlamentet efterlyser i detta avseende en strategi för havsplanering som är hållbar och anpassad till dessa regionala förhållanden. Parlamentet lovordar det pågående arbetet i den gemensamma arbetsgruppen Helcom-Vasab om havsplanering, som utgör en solid bas för samordning på havsområdesnivå i Östersjön.

13. Europaparlamentet betonar att havsområdena i de yttersta randområdena också måste inkluderas i genomförandet av direktivet om havsplanering, med full hänsyn tagen till deras särdrag, även i kontakterna med länder utanför EU.

Fördelar med havsplanering för fiske och vattenbruk

14. Europaparlamentet beklagar att den nuvarande rättsliga ramen för havsplanering inte i tillräcklig utsträckning har gett de förväntade fördelarna för fisket. Parlamentet konstaterar att havsplaneringen inte i någon större utsträckning har bidragit till att förbättra förutsägbarheten och stabiliteten för fiskeverksamheten. Parlamentet betonar bristen på minimimål och mätbara

miljömässiga, sociala och ekonomiska indikatorer för fisket i havsplaneringen, särskilt för småskaliga aktörer. Parlamentet betonar att EU:s havspolitik behöver genomföras på ett samstämt och ändamålsenligt sätt.

15. Europaparlamentet understryker att för tillämpningen av ramen för havsplanering är det viktigt att genomföra en omfattande socio-ekonomisk analys som inkluderar småföretagens och kustsamhällenas perspektiv. Parlamentet påminner om fiskets och vattenbrukets betydelse för livsmedelssuveräniteten och bevarandet av know-how på detta område för EU, och erkänner att det är av allmänt intresse att man tar större hänsyn till deras betydelse i havsplaneringen.

16. Europaparlamentet understryker att havsplaneringen bättre måste integrera fiske och vattenbruk och aktivt åtgärda de utrymmesmässiga utmaningar som drabbar fisket, inbegripet de kumulativa effekterna av havsbaserad energi, marina skyddsområden, sjöfart och försvarsområden, och undvika en gradvis marginalisering av fiskeverksamheten. Parlamentet betonar att havsbaserade vindkraftsparker om möjligt bör placeras i områden som är mindre lämpade för fiske, för att minimera de negativa effekterna på fiskeinsatserna.

17. Europaparlamentet betonar det småskaliga fiskets viktiga roll, bland annat för den lokala sysselsättningen, den sociala sammanhållningen och bevarandet av traditionella färdigheter. Parlamentet begär att havsplaneringen ska ta full hänsyn till detta segment, särskilt när det gäller tillgång till utrymme, närhet till fångstområden och verksamhetens säkerhet.

18. Europaparlamentet konstaterar att havsbaserade vindkraftsparker kan inverka på fisket genom att den rumsliga fördelningen ändras och genom ett överflöd av kommersiellt fiskade marina arter samt genom en begränsning, av säkerhetsskäl, av tillträdet eller fiskemetoderna. Parlamentet noterar att även om vissa potentiella fördelar för yrkesfiskare har observerats är dessa endast relevanta om yrkesfiskarna ur praktisk synvinkel kan bedriva verksamhet i dessa områden.

19. Europaparlamentet betonar att den rättsliga ramen för havsplanering visserligen medför marginella fördelar för vattenbruket, men att det krävs förbättringar när det gäller fastställande av havsområden, ytterligare erkännande av vattenbrukets roll inom ramen, gränsöverskridande samstämmighet, rättssäkerhet samt tidsplanen för och inverkan av licensförfaranden. Parlamentet understryker särskilt behovet av att bättre införliva vattenbruket i havsplaneringen och att överväga andra åtgärder, såsom utvecklingen av en eventuell gemensam vattenbrukspolitik, för att mer effektivt ta hänsyn till denna nyckelsektor för EU:s

livsmedelstrygghet.

20. Europaparlamentet betonar att målet att minimera konflikter mellan de olika sektorerna och användarna av havet inte har uppnåtts i någon större utsträckning, särskilt när det gäller fiske och vattenbruk, inbegripet skaldjursodling och framväxande sektorer som algodling, där det utrymme som finns tillgängligt för dem har krympt, viket har påverkat deras konkurrenskraft och möjligheterna att utveckla deras verksamhet.

21. Europaparlamentet betonar att konflikterna om användningen av havsområdet varierar beroende på vilken typ av fiskeri- och vattenbruksverksamhet som berörs, och att sådana verksamheter också kan konkurrera med varandra om havsområdet. Parlamentet betonar att de största konflikter som påverkar fisket är förlusten av fångstområden på grund av uteslutning av havsområden, tillträdesbegränsningar, konkurrens om tillträde, geografisk fragmentering och den försämrade situationen för flera marina ekosystem, medan de största konflikter som påverkar vattenbruket är överlappningar i zonindelningen, miljöproblem såsom föroreningar och eutrofiering samt fångstkonkurrens.

22. Europaparlamentet påminner om att fiske och vattenbruk är beroende av de marina resursernas geografiska belägenhet och de marina ekosystemens sunda tillstånd, och att de är starkt förbundna med värdekedjan för fisk och skaldjur och sysselsättningen i kustområden och därför inte är lämpade för omlokalisering.

23. Europaparlamentet betonar att fisket inte gynnas av prioriterade eller särskilda områden och ofta måste bedrivas i icke tilldelade havsområden och alltmer trängs undan av annan verksamhet. Parlamentet konstaterar att vattenbruk, inbegripet algodling, i princip är lämpligare för reserverade områden, men att tillvägagångssätten varierar kraftigt mellan medlemsstaterna och ibland även inom en och samma medlemsstat, och att tillståndsförfarandena ofta är betungande.

24. Europaparlamentet betonar att även om vissa medlemsstater har inrättat fleranvändningszoner tillämpar de huvudsakligen ett projektbaserat tillvägagångssätt. Parlamentet betonar att en fleranvändningsstrategi har visat sig vara mycket svår att genomföra för vissa verksamheter, särskilt när man kombinerar fiske, skydd av den biologiska mångfalden och havsbaserad förnybar energi. Parlamentet noterar att en fleranvändningsstrategi också ger upphov till försäkrings- och säkerhetsproblem för fiskare och yrkesverksamma inom vattenbruket. Parlamentet betonar att fleranvändningszoner skulle kunna ha potential att hantera de kumulativa effekterna av mänsklig verksamhet, men att det behövs mer forskning för att bedöma deras genomförbarhet och inverkan. Parlamentet påpekar att fastställandet av sådana zoner bör baseras

på en bedömning av de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna av de olika verksamheter som bedrivs inom dem, vilken måste genomföras med ordentligt deltagande under hela processen av aktörer från alla relevanta sektorer samt andra berörda parter.

25. Europaparlamentet välkomnar framgångsrika exempel på samlokalisering av verksamheter, såsom fast eller flytande infrastruktur för havsbaserad vindkraft som också kan användas för att utveckla vattenbruk, skaldjursodling och algodling och för att skydda livsmiljöer för marina djur och växter eller för regenerativ verksamhet samt för fiskeverksamhet såsom passivt och skonsamt fiske. Parlamentet betonar i detta avseende behovet av ökat utbyte av god praxis och mer forskning, särskilt när det gäller miljökonsekvenser och ekonomisk potential.

26. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck medlemsstaterna att ta hänsyn till hur havsbaserad förnybar energi påverkar det marina ekosystemet och fiskerinäringen när de fastställer sin energimix.

27. Europaparlamentet betonar att samordningen mellan land och hav fortfarande är en allvarlig svaghet i genomförandet av havsplanering, särskilt underlåtenheten att beakta landbaserade föroreningars effekter på marina ekosystem när åtgärder vidtas för att skydda den biologiska mångfalden.

28. Europaparlamentet påpekar vikten av fiske- och hamninfrastruktur och tillhörande anläggningar och behovet av att säkerställa att havsplaneringen är konsekvent i förhållande till sådana infrastrukturinvesteringar, i linje med EU:s hamnstrategi, samtidigt som hänsyn tas till att all maritim verksamhet är beroende av effektiv samordning mellan land och hav.

Berörda parters deltagande och datainsamling

29. Europaparlamentet betonar att berörda parters och kustsamhällens deltagande i processen för havsplanering har ökat men att det fortfarande är begränsat. Parlamentet beklagar att detta deltagande ofta saknar tidigt och formellt engagemang och samråd, vilket ger begränsade möjligheter till verkligt inflytande över planeringsbeslut. Parlamentet välkomnar i detta avseende kommissionens initiativ att föra en genomförandedialog om havsplanering.

30. Europaparlamentet noterar goda exempel på berörda parters deltagande i vissa medlemsstater, såsom nationella samråd och deltagandeprocesser. Parlamentet beklagar dock avsaknaden av bindande bestämmelser för medlemsstater när det gäller berörda parters deltagande. Parlamentet noterar att detta hindrar berörda parter, däribland fiskare, yrkesverksamma inom vattenbruket, intressegrupper och den berörda allmänheten, från att delta i samråds- och beslutsprocesser, särskilt när det gäller placeringen av projekt för havsbaserad förnybar energi.

31. Europaparlamentet betonar att fiske och vattenbruk ofta överskuggas av andra kraftfullare eller ekonomiskt viktigare sektorer, såsom havsbaserad energi. Parlamentet noterar rapporterna om strukturella maktobalanser mellan de havsrelaterade sektorerna. Parlamentet beklagar djupt att vissa sektorer och aktörer ofta kringgår samrådsprocesser, på bekostnad av mindre organiserade aktörer, såsom småskaliga fiskare, inbegripet fiskare som fiskar utan fartyg, såsom skaldjurssamlare. Parlamentet efterlyser omfattande, tillgängliga och inkluderande samrådsprocesser med alla berörda parter och inrättandet av korrigerande styrningsmekanismer, inbegripet transparenta riktlinjer som syftar till att säkerställa ett balanserat och insynsvänligt beslutsfattande, för att på så sätt minska risken för konflikter och skapa lika villkor mellan fiske och andra sektorer.

32. Europaparlamentet beklagar djupt bristen på harmoniserade och jämförbara data om tillståndet i oceanerna och haven, fiskeresurserna och klimatförändringarnas effekter samt bristen på relevanta sociala och ekonomiska data, inbegripet utvärderingen av havsplaneringens inverkan på kustsamhällen. Parlamentet betonar bristen på harmonisering mellan medlemsstaternas datainsamlingssystem.

33. Europaparlamentet betonar att bristande överensstämmelse mellan data, såsom inkompatibla geospatiala baslinjer, och tidsmässig obalans, såsom olika översynscykler för havsplaner, hindrar genomförandet av en enhetlig havsplanering och en ekosystembaserad strategi. Parlamentet påminner om att verktyg för modellering, kartläggning och rumslig analys utgör stöd vid beslutsfattandet och inte kan ersätta demokratisk debatt eller politiska överväganden.

Rekommendationer

34. Europaparlamentet betonar behovet av en mer holistisk strategi och bättre samordning mellan relevant EU-lagstiftning, särskilt mellan havsplaneringsdirektivet, förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken och ramdirektivet om en marin strategi, för att säkerställa ett konsekvent och effektivt genomförande av havsplaneringen, inbegripet den ekosystembaserade strategin, i

syfte att uppnå god miljöstatus. Parlamentet understryker också att havplaneringen fullt ut måste respektera den gemensamma fiskeripolitiken som EU:s exklusiva rättsliga ram för fiskeriförvaltning och därför inte bör användas för att indirekt införa fiskeriförvaltningsåtgärder, särskilt om detta är oförenligt med ambitionen att stärka fiskeverksamhetens roll i havsplaneringen.

35. Europaparlamentet anser att havsplaner bättre bör återspegla fysiska, miljömässiga och socioekonomiska behov samt varje havsområdes särdrag, inbegripet förbundna exklusiva ekonomiska zoner. Parlamentet betonar att medlemsstaterna bör stärka samordningen mellan markanvändningsmyndigheter och havsmyndigheter när de utformar och genomför havsplaner och i planerna införlivar bedömningar av landbaserade verksamheters konsekvenser för kustvatten. Parlamentet anser att medlemsstaterna bör ta hänsyn till regionala särdrag, inbegripet öregionernas och de yttersta randområdenas särdrag, och respektera de administrativa traditionerna i varje medlemsstat.

36. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna behöver stärka samordningen både mellan och inom medlemsstaterna, särskilt mellan nationella och regionala myndigheter, samt den sektorsövergripande samordningen mellan myndigheter som ansvarar för bland annat miljö-, fiskeri-, energi- och transportpolitik när de utformar och genomför havsplaner, i syfte att säkerställa en enhetlig, ekosystembaserad och integrerad strategi.

37. Europaparlamentet efterlyser genomförandet av en balanserad fleranvändningsstrategi för havsplanering som är utformad nedifrån och upp och som skulle syfta till att undvika de negativa effekterna på marina resurser och den biologiska mångfalden, och därmed på fiske och vattenbruk, och som skulle garantera att dessa verksamheter inte utesluts från havsområdet. Parlamentet anser att utvecklingen av vissa verksamheter med anknytning till den blå ekonomin inte får ske på bekostnad av en hållbar och resilient produktion av fisk och skaldjur, livsmedelssuveräniteten och bevarandet av den marina biologiska mångfalden. Parlamentet anser i detta avseende att den strategiska betydelsen av livsmedelstrygghet bör förankras bättre i den kommande översynen av havsplaneringsdirektivet. Parlamentet begär därför att fiske och vattenbruk ska erkännas som strategiska sektorer av stort allmänintresse som på ett betydande sätt bidrar till EU:s livsmedelssuveränitet och livsmedelstrygghet samt till strategiskt oberoende och sysselsättning vid kusterna, och att dessa sektorer bör prioriteras i havsplaneringen, särskilt för segment som inte kan omlokaliseras.

38. Europaparlamentet begär att fleranvändningszoner ska tillämpas på ett evidensbaserat sätt, med erkännande av att det i praktiken finns

begränsade möjligheter för fiske och havsbaserad energi att existera sida vid sida och att denna samexistens inte bör användas för att motivera en utestängning av fisket från havsområden. Parlamentet betonar att fleranvändningsstrategin bör eftersträvas på grundval av tekniska och vetenskapliga kriterier, som speglar hur verksamheten faktiskt bedrivs inom fiske och vattenbruk. Parlamentet betonar att fastställandet av fleranvändningszoner bör baseras på en kumulativ konsekvensbedömning av de olika verksamheter som bedrivs där och en noggrann analys av farbarheten och säkerheten. Parlamentet begär att alla relevanta sektorer involveras direkt och på lämpligt sätt under hela denna process.

39. Europaparlamentet anser att man vid havsplanering måste anta en dynamisk och anpassningsbar strategi där man tar hänsyn till förändringar i den marina miljön och hos de marina resurserna med hjälp av regelbundet uppdaterade vetenskapliga och socioekonomiska data och indikatorer, särskilt när man upprättar områden som skulle kunna utesluta fiskeverksamhet, såsom havsbaserade vindkraftsparker och fastställandet av vissa marina skyddsområden. Parlamentet betonar att planeringsprocessen bör spegla att fiske är en dynamisk verksamhet, med flottor som förflyttar sig utifrån säsongsmässig tillgång och beståndens rörelser och vissa typer av fiskeredskap som kräver stora ytor vid hanteringen.

40. Europaparlamentet efterlyser inkluderande styrningsmekanismer som garanterar ett direkt och strukturerat deltagande av berörda parter, däribland småskaliga fiskare, och, i förekommande fall, regionala fiskeriförvaltningsorganisationer, i beslutsfattandet, övervakningen och översynen av planerna.

41. Europaparlamentet betonar behovet av att stärka stödet för och systematiskt ta hänsyn till fiske i havsplaneringen. Parlamentet stöder inrättandet av en tydlig geografisk zonindelning och prioriterade fiskezoner, med beaktande av fiskeresursernas rörlighet och utveckling, erkännandet av traditionella fiske- och vattenbrukszoner, behovet av att bevara och skydda miljön och förbättra fiskbeståndens tillstånd. Parlamentet betonar att zonindelningen bör anpassas till olika flottsegment och havsområden och baseras på tillförlitliga vetenskapliga och socioekonomiska bedömningar och indikatorer, i syfte att öka fiskerisektorns synlighet och förutsägbarhet. Parlamentet begär att det görs en obligatorisk bedömning av de sammantagna socioekonomiska konsekvenserna av att fisket trängs undan, inbegripet inverkan på EU-flottans konkurrenskraft, dess lönsamhet, säkerheten till havs och generationsskiftet.

42. Europaparlamentet betonar framför allt behovet av att öka de reserverade områden som är avsedda för småskaligt skonsamt kustfiske inom gränsen på tolv sjömil och stöds av system med

gemensam förvaltning.

43. Europaparlamentet betonar behovet av att stärka forskningen om kartläggning och utformning av fångstområden och fiskeresurser. Parlamentet anser att man vid avgränsningen av prioriterade zoner för fiske och planeringen av fiskeverksamhet måste anta en dynamisk strategi för att anpassa sig till företeelsen att fiskbestånden förändras och migrerar, vilket drabbar historiska utbredningsområden.

44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en mekanism för kompensationsåtgärder eller försäkringssystem för fiskerisektorn när dess verksamhet trängs undan till följd av alternativa användningsområden av havet, inbegripet ekonomiska kompensationsåtgärder, och att prioritera nya kompatibla användningsområden och stöd till omläggning av fiskerutter eller tekniska investeringar.

45. Europaparlamentet framhåller de potentiella negativa konsekvenserna av långtgående begränsningar av marin verksamhet såsom fiske för kustsamhällen, inte minst på öar och i de yttersta randområdena. Parlamentet begär att utarbetandet, genomförandet och översynen av havsplanerna systematiskt ska åtföljas av sociala och territoriella konsekvensbedömningar, med särskilt fokus på sysselsättning, arbetsvillkor, yrkesfiskarnas säkerhet och kustsamhällenas livskraft, och att man utvärderar den biologiska och socioekonomiska effektiviteten av fiskeribegränsningar och fiskeriåtgärder.

46. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ge fisket status som en strategisk och prioriterad användare av havsområdet som är avgörande för EU:s livsmedelssuveränitet och livsmedelstrygghet, sysselsättningen i kustområdena och det strategiska oberoendet, samt att tydligt återspegla denna status i havsplaner och i den kommande översynen av havsplaneringsdirektivet.

47. Europaparlamentet efterlyser i detta avseende en differentierad strategi för förvaltningen av småskaligt fiske som inbegriper förmånstillträde inom gränsen på tolv sjömil för småskaligt fiske, skonsam verksamhet och bevarandeprojekt.

48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ytterligare integrera vattenbruk och skaldjursodling samt fiske som bedrivs utan fartyg, däribland insamling av skaldjur, i havsplaneringen och att erkänna de ekosystemtjänster som tillhandahålls genom lågtrofiskt och koldioxidsnålt vattenbruk. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga ytterligare åtgärder, såsom att utveckla en eventuell gemensam vattenbrukspolitik som ett verktyg för att underlätta denna

integration. Parlamentet begär att det i havsplaneringen utses särskilda havsområden för utvecklingszoner för hållbart vattenbruk, såsom för koldioxidsnålt och lågtrofiskt vattenbruk. Parlamentet begär att licensieringsförfarandena ska underlättas och att de rättsliga hindren för utvecklingen av denna verksamhet ska minskas. Parlamentet betonar att licensieringsförfarandena måste påskyndas och underbyggas av tydliga miljökrav i syfte att maximera de socioekonomiska fördelarna. Parlamentet efterlyser incitament för att stimulera hållbar utveckling av vattenbruk, särskilt lågtrofiska vattenbruk, inbegripet diversifiering till arter utan fodertillförsel, såsom algodling.

49. Europaparlamentet betonar behovet av en transparent flerpartsstyrning inom havsplaneringen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa ett tidigt, systematiskt, meningsfullt och kontinuerligt deltagande av berörda parter, inklusive rådgivande nämnder och fiskare, vattenbrukare och skaldjursodlare, i alla skeden av havsplaneringens utformning, processer, genomförande, slutresultat och översyn, och att inkludera transparent återkoppling om hur de berörda parternas synpunkter används i beslutsfattandet. Parlamentet efterlyser en rättvis behandling av alla berörda parter och kust- och ösamhällen, oavsett deras ekonomiska, administrativa eller organisatoriska medel, genom transparenta samrådsformat.

50. Europaparlamentet anser att gemensam förvaltning bör vara modellen för styrning och beslutsfattande inom havsplaneringen. Parlamentet betonar fördelarna med denna modell, som möjliggör direkt deltagande av berörda parter, bättre förvaltning av fiskeresurserna, utbyte av bästa praxis och en strategi som är anpassad till lokala förhållanden, i synnerhet när den bygger på befintliga och beprövade strukturer och på lokala fiskesamhällens praktiska kunskaper och andra strukturer såsom regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Parlamentet understryker att gemensam förvaltning även kan bidra till att främja generationsskifte i sektorn och stärka de småskaliga fiskeflottornas och kustfiskeflottornas ekonomiska resiliens.

51. Europaparlamentet betonar fördelarna med nedifrån-och-upp-strukturer för genomförandet av lokal havsplanering, såsom lokalt ledd utveckling och lokala aktionsgrupper, lokala och regionala myndigheter, organisationer för fiskare och skaldjurssamlare, organisationer för kvinnor inom fiske och andra organisationer på lokal och regional nivå.

52. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja kapacitetsuppbyggnad hos berörda parter, särskilt småskaliga fiskare, inbegripet fiskare som fiskar utan fartyg, såsom skaldjurssamlare, och deras organisationer, och kust- och ösamhällen, inbegripet i de yttersta randområdena, så att de är bättre rustade att delta aktivt och ändamålsenligt i offentliga samråd

och beslutsprocesser som rör havsplanering. Parlamentet betonar i detta sammanhang vikten av att stödja generationsskifte och uppmanar medlemsstaterna att se till att beslut om havsplanering inte skapar ytterligare hinder för unga människor som ger sig in i fiskerisektorn.

53. Europaparlamentet betonar att man vid fastställandet av områden avsedda för havsbaserad förnybar energi eller för skydd av marina ekosystem måste ta hänsyn till inverkan på fiske och vattenbruk samt historiska och traditionella fångstområden. Parlamentet insisterar på behovet av att systematiskt genomföra utvärderingar av den kumulativa miljömässiga och socioekonomiska inverkan före avgränsningen av zoner och att säkerställa att de berörda yrkesutövarna, särskilt fiskare när det gäller projekt för vindkraftsparker till havs, informeras i förväg och involveras på obligatorisk basis innan beslut fattas. Parlamentet kräver i detta sammanhang att man genomför utvärderingar av hur fiskeresursernas tillstånd påverkas och kvantifierar de viktigaste sociala och ekonomiska effekter som havsbaserade vindkraftsparker har på fisket.

54. Europaparlamentet betonar att åtgärder för att skydda marina ekosystem måste bygga på tillförlitliga vetenskapliga och socioekonomiska utvärderingar och anpassas till skyddsbehoven i varje område. Parlamentet betonar att inrättandet och förvaltningen av olika kategorier av marina skyddsområden, när detta är förenligt med bevarandemålen och bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning, bör möjliggöra samexistens med hållbar fiskeverksamhet, bland annat genom lämpliga, differentierade förvaltningsåtgärder och genom att undvika automatisk uteslutning. Parlamentet framhåller också potentialen hos andra ändamålsenliga områdesbaserade bevarandeåtgärder.

55. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att systematiskt och vetenskapligt bedöma möjligheterna till gemensam användning av havszoner, inbegripet marina skyddsområden eller havsbaserad förnybar energi, och undvika att behandla olika havsområden som att de utesluter varandra. Parlamentet betonar att alla berörda parters och särskilt yrkesfiskarnas aktiva deltagande i utformningen, förvaltningen och utvärderingen av marina skyddsområden bidrar till större miljöeffektivitet, större acceptans för bevarandeåtgärder och bättre integrering av dessa områden i havsplaneringen. Parlamentet betonar att klimatförändringar och förändringar i fiskbeståndens utbredning måste beaktas i högre grad för att säkerställa en flexibel strategi för zonindelning som återspeglar fiskets dynamiska karaktär.

56. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja en mer gränsöverskridande och havsområdesbaserad strategi när det gäller

havsplanering genom att främja befintliga initiativ, såsom Nordsjöinitiativet (GNSBI). Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillsammans med angränsande kuststater delta i regionala plattformar för gemensam förvaltning, med kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö (även kallad Helsingforskommissionen eller Helcom) som förebild, även för att identifiera gemensamma korridorer för fiskeverksamhet.

57. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att komplettera nationella planer med planer som är mer inriktade på havsområden och att i förekommande fall utveckla makroregionala planeringsstrategier, inbegripet gemensamma havsplaner. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna och länder utanför EU, särskilt angränsande kuststater, att fördjupa sitt samarbete på området för havsplanering, i synnerhet i de havsområden som gränsar till Förenade kungariket, Medelhavet och Östersjön. Parlamentet stöder en starkare havsområdesstrategi för havsplanering för att säkerställa att fiske integreras fullt ut i gränsöverskridande planeringsramar och inte missgynnas av fragmenterade nationella beslut.

58. Europaparlamentet efterlyser ett fördjupat samarbete om havsplanering mellan EU, dess medlemsstaterna och länder utanför EU. Parlamentet betonar behovet av bättre samordning mellan kuststaterna i Engelska kanalen. Parlamentet betonar särskilt fallet med områdena vid Engelska kanalen, där samarbetet med Förenade Kungariket och Kanalöarna måste bli bättre, särskilt när det gäller att utse marina skyddsområden. Parlamentet anser att detta samarbete måste inkludera obligatoriska och transparenta samråd med berörda parter. Parlamentet uppmanar EU, Förenade Kungariket och övriga relevanta parter att upprätta en regional förvaltningsplan för Engelska kanalen och Nordsjön, för att säkerställa ett hållbart utnyttjande av resurserna och en flerårig fiskeriförvaltning.

59. Europaparlamentet understryker att detta samarbete med länder utanför EU måste garantera likvärdiga förutsättningar och undvika att fiskeansträngningen trängs undan till förfång för EU:s fiskeflottor och fiskesamhällen. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att utveckla ett strukturerat tillvägagångssätt för dialog och samarbete med angränsande kuststater, i syfte att främja jämförbara standarder i fråga om miljö, förvaltning och sociala frågor och vara redo att vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda EU:s intressen.

60. Europaparlamentet efterlyser en integrering i havsplaneringen av åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar och andra relevanta miljörelaterade åtgärder, i syfte att ta itu med frågor som påverkar fisket och vattenbruket, såsom kusterosion, stigande vattentemperaturer, invasiva arter, havsförsurning, föroreningar från både landbaserade och marina källor samt kumulativa effekter. Parlamentet understryker att dessa lösningar måste vara proportionerliga och anpassade till lokala förhållanden och att de på förhand måste ha granskats ur ett kostnadseffektivitetsperspektiv, och att universallösningar som inte beaktar omständigheterna för varje havsområde måste undvikas. Parlamentet understryker att fiskare kan spela en viktig roll när det gäller övervakning, tidig upptäckt och bevarandeinsatser, förutsatt att de får delta i tillräcklig utsträckning och får rätt utbildning och stöd.

61. Europaparlamentet framhäver de effekter som kust- och stranderosion har på kustlinjen, särskilt i områden där vattenbruk etableras och byggs ut. Parlamentet efterlyser i detta avseende en EU-plan för kustresiliens som omfattar integrerad förvaltning av kustområden, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, samspel mellan land och hav, föroreningar till havs och på land, åtgärder för att anpassa kustområden och riktat stöd till vattenbruk. Parlamentet anser att medlemsstaterna spelar en viktig roll i detta avseende och att dessa effekter måste beaktas i medlemsstaternas havsplaner.

62. Europaparlamentet är djupt oroat över den reform som kommissionen föreslagit av de olika strukturfonderna och den nya fleråriga budgetramen, som avsevärt kommer att minska de resurser som anslås till fisket och därmed äventyra förbättringarna av genomförandet av direktivet om havsplanering.

63. Europaparlamentet betonar behovet av att anslå betydande resurser till datainsamling och vetenskaplig forskning samt att förbättra utbytet av data och samordningen mellan medlemsstaterna. Parlamentet anser att mer standardiserade och harmoniserade data och metoder kommer att bidra till att säkra fiskets och vattenbrukets plats i havsplaneringen. Parlamentet betonar i detta avseende behovet av att ta fram och uppdatera vetenskapliga data om klimatförändringarnas inverkan på marina akvatiska resurser, särskilt när det gäller förändringar av fiskbeståndens geografiska utbredning, lekområden eller förflyttningar.

64. Europaparlamentet efterlyser en förbättrad och harmoniserad datainsamling och en systematisk kartläggning av fiskeverksamheten som en förutsättning för rättvis och evidensbaserad havsplanering. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att använda bästa tillgängliga och uppdaterade data och information.

65. Europaparlamentet anser att det framtida europeiska initiativet för havsobservation (Ocean Eye) bör stärka och harmonisera insamlingen av marina data och på så sätt bidra till en förbättrad havsplanering. Parlamentet vill vidare att man använder potentialen i den europeiska digitala tvillingoceanen för att bättre förstå och förutse klimatförändringarnas inverkan på havens och de marina resursernas tillstånd och för att utarbeta lämpliga strategier för havsplanering.

66. Europaparlamentet understryker behovet av att samordna havsplaneringen, Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och Horisont Europa, inbegripet i den framtida fleråriga budgetramen, för att främja forskning och innovation, bl.a. i områden som förutbestämts för hållbara och innovativa användningar. Parlamentet anser att kommissionen och medlemsstaterna bör uppmuntra användningen av digital teknik såsom europeiska AI-verktyg för att stödja havsplanering.

67. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noga övervaka genomförandet av havsplaneringsdirektivet. Parlamentet anser att nästa utvärderingsrapport om havsplaneringsdirektivet bör fokusera på de geografiska konsekvenserna för fiske och vattenbruk, berörda parters deltagande och gränsöverskridande samarbete, och ge rekommendationer om hur havsplaneringsdirektivet skulle kunna leda till bättre resultat när det gäller miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Parlamentet anser att havsplanering bör bedömas utifrån rumslig rättvisa, som ska förstås som en rättvis fördelning av fördelar och krav mellan aktörer, territorier och generationer, och inte bara utifrån dess ekonomiska eller administrativa effektivitet.

68. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att konsolidera den europeiska havsplaneringsplattformen genom att ge exempel på havsplaneringsprojekt, kartläggningsverktyg och god praxis. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att i högre grad utnyttja denna plattform när de utarbetar sina havsplaner för att underlätta transparenta politiska överväganden utan att utesluta genuina samråd för att lösa nyttjande- och intressekonflikter.

69. Europaparlamentet stöder översynen av havsplaneringsdirektivet som en del av den europeiska världshavspakt som förväntas under slutet av 2026. Parlamentet noterar att havsplaneringsdirektivet håller på att ses över parallellt med ramdirektivet om en marin strategi. Parlamentet anser att denna översyn bör fastställa en enhetlig ram för att förbättra samordningen mellan den befintliga lagstiftningen och regelverket genom att rationalisera överlappande bestämmelser, anpassa mål, effektivisera befintliga mål och i havsplaner införa de minimimål som ska uppnås, förbättra samstämmigheten mellan havsplanering och fysisk planering på land samt införa gemensamma förvaltningsverktyg. Parlamentet anser att

denna översyn särskilt bör göra bestämmelserna om deltagande av berörda parter, särskilt fiskare och kustsamhällen, rättsligt bindande, med en mera harmoniserad tillämning i alla medlemsstater. Parlamentet anser att den föreslagna akten bör skapa synergier mellan de olika bestämmelserna och sektorerna i en genuint helhetsinriktad samordning av politiken, utan att nya sektorsspecifika skyldigheter införs. Parlamentet anser dessutom att minimistandarder för att säkra utrymmet för fiske och vattenbruk måste införas för att bidra till livsmedelssuveräniteten, det strategiska oberoendet och den blå ekonomins hållbarhet och konkurrenskraft.

70. Europaparlamentet anser att översynen av havsplaneringsdirektivet också bör stärka den gränsöverskridande fleranvändningsstrategin för att mildra de kumulativa effekterna och öka de berörda parternas deltagande. Parlamentet anser också att det är viktigt att använda översynen för att minska fragmenteringen och osäkerheten för EU:s fiskeflotta.

71. Europaparlamentet anser att den kommande världshavspakten bör omfatta alla EU:s territorier och ta hänsyn till deras specifika särdrag, särskilt när det gäller de yttersta randområdena och öregionerna. Parlamentet betonar vikten av att parlamentets fiskeriutskott deltar i utarbetandet av det kommande förslaget, särskilt när det gäller livsmedelssuveränitet, fiskets och vattenbrukets strategiska roll och ett effektivt genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken.

72. Europaparlamentet anser att den kommande översynen av havsplaneringsdirektivet bör vara nära kopplad till genomförandet av världshavspakten, till tillhandahållandet av tillräckliga finansiella resurser, särskilt inom nästa fleråriga budgetram, och till konkreta åtgärder, i syfte att säkerställa direktivets effektiva genomförande och undvika negativa konsekvenser för medlemsstaterna och för berörda parter. Parlamentet betonar att sådana resurser måste vara tillräckliga, förutsägbara och lättillgängliga, och att användningen av dem måste prioritera åtgärder med påtaglig inverkan.

73. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut integrera havsplaneringen i utvecklingen av sin vision 2040 för fiske och vattenbruk och att koppla dessa initiativ till resultatet av utvärderingen av den gemensamma fiskeripolitiken.

°

° °

74. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.